

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

SVENSK TORPEDBÅT PÅ MINFISKE. — EFTER AMATÖRFOTOGRAFI.

17:DE ÅRG.

DEN 27 FEBRUARI 1916

N:o 22

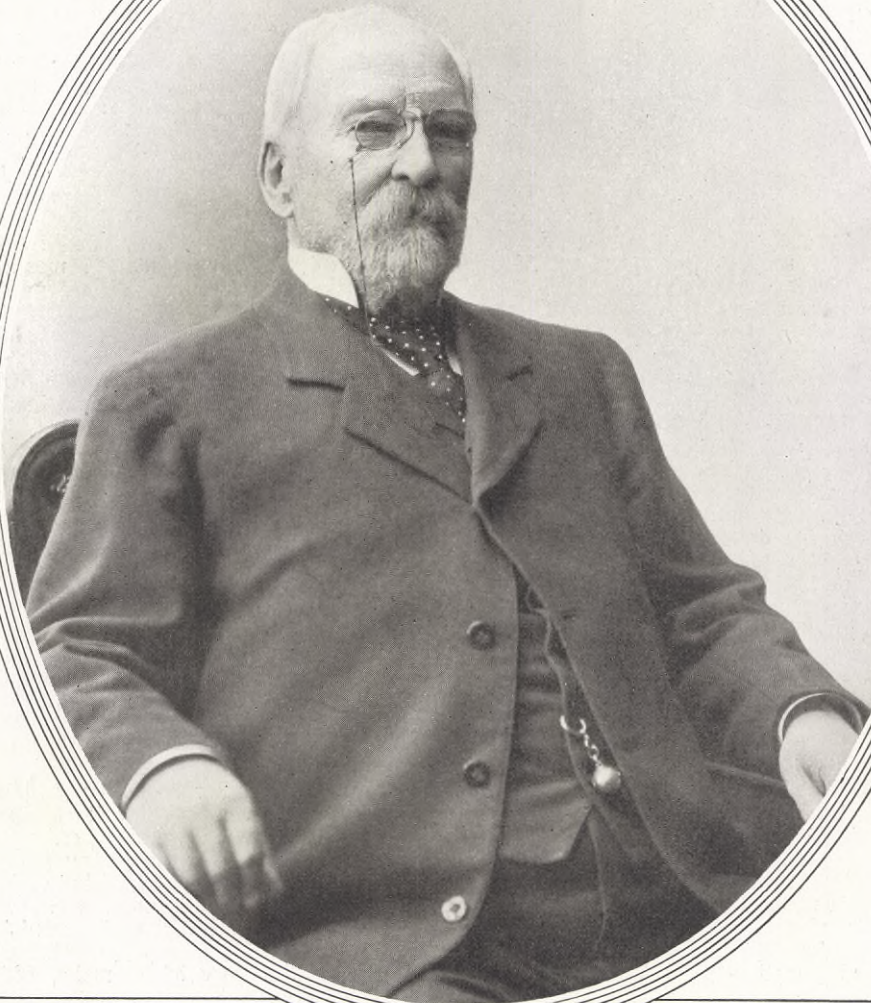

Foto Kinnings, Stockholm.

Klitch: Bengt Skjerve

Theodor Ahlstedt

Genom prässen har för några dagar sedan gått meddelandet, att Munktells mekaniska verkstad i Eskilstuna växlade ägare och öfvergick till ett konsortium af affärsmän, hvilka tidigare ägnat sina krafter åt tobaksindustrin, men genom dennas monopolisering föranledts att vända sitt kapital och sin energi åt annat håll. Denna affärstransaktion för osökt tanken till den kvarlevande af de båda män, fader och son, efter hvilka verkstaden bär sitt sedan länge äfven i främmande länder högt ansedda namn.

Släkten MunkteLL leder sitt ursprung från Köping, där dess äldste kände stamfader Olof Olofsson i början på 1600-talet var handlande. Dennes son Marin Olai, d. v. s. Märten Olofsson, ägnade sig åt den prästerliga banan, blef en efter den tidens sätt att se mäktig lärde man och anlade efter Munktorps socken, dit fadern flyttat för att ägna sig åt jordbruk, familjenamnet Muncheliius. Sonen Johan synes åter ha varit mera åt det praktiska lagd; han blef direktör i Falun och äfven följande släktled utmärkte sig på slöjdernas område; om kapten Anders MunkteLL i Leksand såges sålunda, att han anlade ett för orten välgörande bomullsspinneri jämte väfnadsfabrik. Till ett följande släktled höra åter icke mindre än fem präster, bland dem den vördade författaren till Västerås stifts herdaminne, kyrkoherden i Sevala Johan Fredrik MunkteLL. Medan denne ännu endast var komminister i Kärrbo, föddes åt honom sonen Johan Theofron MunkteLL, som blef den ofvannämnda verkstadens grundläggare år 1832. Följande år grundade han ett eget hem, i det han äktade Fredrika Vilhelmina Hjerstedt och ur detta äktenskap föddes den 4 juli 1834 sonen *Theofron MunkteLL*. Denne förvärfvade sig en synnerligen grundlig teoretisk utbildning. År 1852 aflade han studentexamen i Upsala och förvärfvade sig fem år senare den filosofiska graden genom försvaret af en af honom själf författad afhandling: "Bidrag till beskrifning öfver Eskilstuna". År 1855, inhämtar man af denna, utgjorde folknammern 4,099. "Järn- och stålförädling utgör stadens förnämsta inkomstgren, och med dess produkter bedrifves företrädesvis handeln. Den idkas dock äfven i öfrigt med fördel och tillförseln af landtmannavaror är, isynnerhet under höstmånaderna, ganska betydlig. År 1855 funnos i Eskilstuna 24 minuthandlande med 15 biträden, och den bevillingen, hvartill de taxerades utgjorde 250 Rdr 40 sk. Af-sättningen af smidesmanufakturarbeten har under de senaste åren varit ytterst liflig, hvilket lyckliga förhållande, oaktadt den allmänna prisstegringen på lefnadsförnödenheter, framkallat ett större välstånd bland befolkningen än förut. Hela tillverkningsvärdet utgjorde 500,356 Rdr. Bevillingen för fabrikanter och manufakturister utgick med 840 Rdr 24 sk.; och för handverkare med 185 Rdr. Förläggare åtnjuta lånerätt i manufaktur-diskonten till 40 proc. af deras förlagsbelopp, och manufakturister till 33 $\frac{1}{3}$ proc. af deras tillverkning under det närmast föregående året. För det senaste uppgick den beedigade förlagssumman för lån i diskonten till 173,900 och värdet af manufakturisternas tillverkning till 438,556 Rdr." Uppgifterna hafva än i dag sitt intresse för jämförelse med de nuvarande förhållandena i "Sveriges Sheffield".

Efter promotionen begaf sig den unge magistern till Falu bergsskola för att fullborda sin utbildning. Han tillbragte här två år (1857—59) och återvände därefter till hemstaden, där han sistnämnda år ingick som bolagsman med fadern i Munktells me-

kaniska verkstad, med hvilken samtidigt förenades ett större gjuteri, Klosterströms gjuteri. Under åren 1861, 1863 och 1870 företog han utländska studieresor och blef, då verkstaden sattes på aktier 1879, disponent för Munktells Mekaniska Verkstads Aktiebolag. Som sådan kvarstod han till 1889. Ända till 1887 hade han haft fadern vid sin sida: denne aflod den 2 Juli sistnämnda år.

I en mansålder (1859—89) tog Theofron MunkteLL sålunda verksam del i ledningen af verkstadens utveckling. I sin afhandling omtalar han, att den år 1857 drefs med 120 arbetare. Femtio år senare hade antalet stigit till 850. Bekant är ju ock, att verkstaden på olika områden utfört en föregångargärning. Det skall kanske icke läggas öfverdrifven vikt vid, att till dessamma tillverkades det första lokomotivet i Sverige — "Förstlingen" — år 1847, då försöket ej slog synnerligen väl ut, men i hvarje fall lyckades man här tidigare än vid någon annan verkstad i Sverige framställa användbara lokomotiv. Långt mera känd och berömd blef emellertid verkstaden genom sina tillverkningar af ånglokomobiler och tröskverk, med afseende på hvilka den alltjämt intager en rangplats. Dessa maskiner ha af gammalt utförts i ett flertal storlekar för olika egen-domar och landtårdars behof. De hafva i öfrigt på utställningar eröfrat högsta-utmärkelser i hundratals, blefvo redan tidigt föremål för export och det har visat sig, att verkstaden med framgång kunnat taga upp konkurrensen med de största tyska, engelska och amerikanska firmor i branschen. Man befarar nog icke att taga miste, om man utgår ifrån, att verkstaden under sin nya ledning skall sträffa att aldeles särskildt utveckla denna tillverkningsgren för den ryska marknadens efter kriget säkerligen oerhörda behof.

En annan tillverkningsgren, som vid Munktells verkstad tidigt grundlades, var framställningen af verktygsmaskiner. Här tillverkades sålunda för första gången inom landet alla de för gevärsfabrikation i större skala erforderliga maskinerna för vapenfabrikerna i samtliga de tre nordiska länderna. Nu är denna fabrikation synnerligen högt uppdriifven. De senare åren ha sålunda utsändts en ny serie snabbsvarfvar, hejare, excenterpressar, smidespressar, dragpressar och friktionspressar af modernaste konstruktion och man kan äfven på detta område med framgång inlåta sig på jämförelse med de mest förstklassiga fabrikat. Äfven verktygsmaskinerna äro föremål för export. Detsamma är fallet med Munktells verktyg, såsom spiralborrar, fräsar, gängskärtyg, brotchar o. d., hvilka sedan länge äro kända och erkända såsom de yppersta i sitt slag.

Det faller så att säga af sig själf att Theofron MunkteLL togs i anspråk äfven för Eskilstuna stads angelägenheter. Liksom han i en mansålder hade plats i ledningen af verkstaden, hade han ock i en mansålder säte i spetsen för samhällets förvaltning. Alltifrån 1865 till 1895 var han ordförande hos stadsfullmäktige i Eskilstuna. Och i nära ett kvarts sekel 1869—91 representerade han sin stad äfven i landstinget.

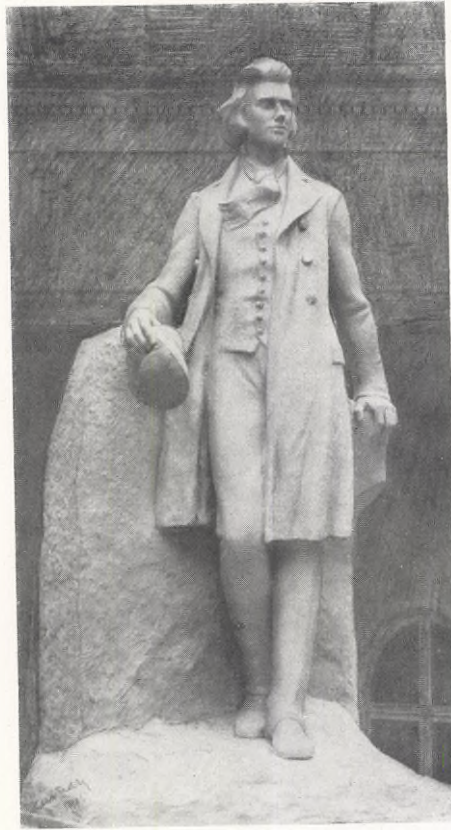
De senare åren har den om vår industri högt förtjänte mannen varit bosatt i Stockholm, där han tillbringar en lugn och fridfull ålderdom.

Vid Linnéfesten 1907 hade han glädjen att af Upsala universitets filosofiska fakultet få mottaga jubeldoktorpromotionens utmärkelse.

Dr MunkteLL ingick 1860 äktenskap med Anna Paulina Graaf, dotter till landtmätaren Sten Gotthard Graaf å Vreta i Sundby och hans maka, född Sievert.

GUNNAR WENNERBERG-STATYN AF CARL ELDH TILL DJURGÅRDEN.

Stockholms stad har i dagarna fått mottaga en stortad gåfva, i det att grosshandlanden John Josephson på sin den 15 febr. inträffade 50-års födelsedag tillförbundit sig att för hufvudstadens räkning bekosta en bronsafgjutning af *Carl Eldhs* kända storslagna konstskapsel, statyn öfver *Gunnar Wennerberg*. Till riksmarskalksämberet har ingifvits ansökan om att få placera statyn på Djurgården, hvarvid man tänkt sig antingen den vackra runda platsen strax bortom Kaptensudden helt nära vattnet eller också en plats närmare Nordiska museet.

lund. Utställningen omfattar oljemålningar och akvareller af Sveriges förnämsta konstnärer såsom Zorn, Bruno Liljefors, Carl Larson, Per Ekstöm, Aug. Hagborg, Anton Genborg W. v. Gegefelt, Julius Kronberg, Arvid Johansson, Nils Kreuger, Joh. Krouthén, Emil Lindgren, Egron Lundgren, Odelmark, Hugo Salmson, Emerik Stenberg, Anders Trulson, C. Wilhelmson, Allan Österlind, m. fl. Den vackra expositionen har varit föremål för synnerligen smickrande omdömen i pressen, som konstaterat, att det är den yppersta som från svensk sida förekommit i Danmark. Icke mindre än ett

T. v. STOCKHOLMSFOTOGRAF.

I midten: CARL ELDH'S GUNNAR WENNERBERG-STATY, efter fotografi retuscherad af konstnären. — T. v.: CARL ELDH, mästare till den fullödiga minnesstoden öfver en af den berömda svenska studentsångers främste diktare, Gluntarnes skapare. — T. h.: JOHN JOSEPHSON, som på sin 50-årsdag den 15 febr. skänkt konstverket i brons till Stockholms stad.

Efter porträtt.

Den 5 febr. öppnades i Berlingske Tidendes Utställningslokal i Köpenhamn och på tidningens föranstaltande en svensk konstutställning, som arrangerats af konsthandlanden Karl Leon. Arvidson, Stockholm. För upphängningen svarar sekr. i Skånska konstnärslaget arkitekten Harald Bok-

30-tal målningar, de flesta större och åsatta höga priser, ha vunnit köpare. Af allt att döma kommer äfven Zorns härliga duk, "Badet vid skogstjärnen", att bli dansk egendom — trots priset, 25,000 kr. Berlingske Tidende förordar kraftigt taflans införlifvande i någon dansk samling.

Efter fotografi.

Kilob: Kem. A.-B. Hengt Silfversparre, Skim-Ösa

SVENSK KONST I BERLINGSKE TIDENDES UTSTÄLLNINGSLOKAL I KÖPENHAMN.

EFTER ETT I DESSA DAGAR AF HOFFOTOGRAF ATELIER FLORMAN, STOCKHOLM, TAGET PORTRÄTT.

Den 27 februari fyller hertigen af Västergötland prins Carl 55 år.
I likhet med sina bröder i besittning af natio-

nens varma tillgifvenhet för det sätt, hvarpå han städse fyllt sina medborgerliga, så väl som sina fursteplikter, har prins Carl under kriget förvärfvat

sig särskilda anspråk på tacksamhet för den utomordentliga framgång, hvarmed han ledt det här i Sverige utförda arbetet för beredande af lindring i krigsfångarnes öde. Det var nämligen under beskydd af prins Carl i egenskap af svenska Röda korsets president som delegerade för tyska, österrikiska, ungerska och ryska Röda korsföreningarna sammanträdde i Stockholm i november sistlidet är för att organisera nämnda arbete. Af särskild vikt blef då ett af honom framställt och af de delegerade med tillfredsställelse hälsadt förslag rörande tillsättande af en blandad kommission med uppgift att under resor till fånglägren å båda sidor undersöka förhållandena och till befifran anmäla möjligen förefunna oegentligheter. Slutligen erinra vi om det nyligen gjorda hänvändandet från prins Carl till de krigsförande angående utväxling af civila krigsfångar.

Så kommer det sig, att prins Carl på femtiofem-årsdagen kan påräkna en internationell hyllning för sina insatser i den allmänna människokärlekens tjänst utöfver den nationella, som tillkommer honom på grund af hans personliga egenskaper och på grund af sina förtjänster om det svenska kavalleriets utveckling.

Den nye Professor Skytteanus.

Den af Johan Skytte donerade lärostolen vid Upsala universitet, om hvars innehavare föreskrift lämnas i donationsbrevet, att han bör vara en historicus, en politicus och en orator (d. v. s. vältalare), har fått ny innehavare, i det k. m:t

eiter patroni kallelse därtill utnämnt hit-tillsvarande professorn vid Göteborgs högskola, d:r *Rudolf Kjellén*. — Utnämningen kommer i intet annat hänseende öfverraskande än att den utnämnde icke befann sig bland de sökandes antal. Att professor Kjellén bland dem, som vid detta tillfälle kunde ifrågakomma till utnämning stod främst, kunde icke gärna vara föremål för menings-sklljaktighet.

Det är framför allt som författare på det utrikespolitiska området prof. Kjellén skapat sig ett äfven i utlandet högt skattadt namn. Särskildt har han sökt framleta karaktäristiska drag hos de olika stormakternas historiska utveckling och utrikespolitiska sträfvanen ur deras geografiska förhållanden, på hvilken väg han sökt

uppbygga en ny vetenskap, *geopolitik*. Hans ärven för en större allmänhet afsedda stora arbete om "Stormakterna" har erhållit en eiter vårt lands förhållanden ovanlig spridning och utgått i flera upplagor, hvaribland äfven sådana på främmande språk.

Utänför det vetenskapliga området har prof. Kjellén gjort sig känd som en flitig och uppskattad journalist i de konservativa idéernas tjänst, som framstående riksdagsman först i Andra sedan i Första kammaran, ledamot af konstitutionsutskottet och hemliga utskotten 1914 och i år samt slutligen som framstående sängarboder. En mängd sångariärder har han deltagit i och skildrat och i Göta Par Bricoll har han under en längre tid varit styrande mästare.

Atelier Jann, Malmö.

Atelier Jann, Malmö.

R. KJELLÉN, kallad till Skytteansk professor vid Upsala Universitet.

JAQUETTEN.

FÖR HVAR 8 DAG AF HUGO ÖBERG.

Man sade, att kammarskrifvare Klas Järve förfallit till att dricka. Åtminstone skämtade hans kamrater med honom i den riktningen, när han såsom hände ofta på sista tiden, klagade öfver trötthet och olust. Han nekade heller inte för att ha tagit ett glas kvällen förut, men det gjorde ju kamraterna också, fast de hade bättre nerver än han och tålde många gånger mera i den vägen.

Visserligen hade han utseendet emot sig, ty hans hy var blek, hullet pussigt och ögonen grågrumligt sorgsna som på en drinkare. En person, som går i för länge slitna kläder, får också lätt skenet emot sig. Någon framtid ansågs heller inte Klas Järve ha, hans närmaste chef hade till och med fällt antydningar om, att man borde hålla sig uppe o. s. v.

Ingen anade, hur litet den 39-åriga kammarskrifvaren brydde sig om allt detta, hur oändligt likgiltigt han var för sin miljö och hur han led af att behöfva sitta i den dag efter dag. Endast till en intim vän utanför verket hade han en gång sagt: "Jag vantrifs i lifvet".

Klas Järve kunde ha rättighet att yttra sig så, ty han hade förlorat allt.

Hvarje människas största gåfva, nervhälsan, hade han saknat redan i födseln. Så fort han kom till medvetande, förlorade han själförtroendet och blef rädd för allting, i synnerhet människornas institutioner. När han tagit sin mogenhetsexamen, som han aldrig trott sig om, miste han strax sin frihet, ty han hade sökt in i ämbetsverket och kom också dit. Sedan blef han af med sitt förnuft hos en kvinna, och sorgen dödade hans moder. Hans förnuft växte igen, men togs en gång till af en kvinna, och så blef han gift. Om några år miste han hustrun, som han måste ha älskat oerhördt, att dömma af hans våldsamma sorg. Därpå dog hans son, och nu var han färdig, utan allt, ensam med fattigdomens mara som hushållerska. Med bekymren delade han syskonbädd och vid det ensamma bordet på restaurangen sutto alla hans dåliga affärer som dagligt sällskap.

Ären gingo i tröstlös enformighet, och dammade alldeles igen öfver Klas Järves själ. När det stora kriget kom, vaknade han upp ett tag ur dvalan, men när ohyggligheten inte tog slut efter en månad, utan höll på månad efter månad, året ut och mera till, då sjönk han tillbaka i sin tristesse igen, sägande:

"Nu vantrifs ju hela jorden i lifvet, skulle jag då inte ha rättighet att göra det!"

Men natt efter natt kunde kammarskrifvaren ligga och vrida sig, pinad af sina dåliga affärer och grubblade öfver allt ondt och vanvettigt, som nu händer världen öfver. Uppe i hans verk var det ingen som tog världens gång så allvarligt som han, och när han satt vid sitt bord och stirrade grått ut genom fönstret, kunde någon af kamraterna kasta fram:

"Du har det bra, du Klas, börjar få punschmage!"

Järve rörde inte blicken i rymden, men svarade: "Jag håller på att bli fet, därför att jag har så dåliga affärer. De tvingar mig att sitta stilla vid ett bord hela dagarna och ångesten förstör min ämnesättning. Vore jag rik, så skulle jag köpa en ridhäst och bli smärt som i min ungdom. Och blef här krig, så gick jag ut och smärtade ändå fortare. Smärtade till ett skelett, som är det senaste modet på jorden!"

En ovanligt dyster höstdag, när kammarskrifvare Järve åter haft en sömlös natt och satt dar tyngd af chefens misstankar och kamraternas likgiltighet, fick han ett meddelande om att en släkting dött och efterlämnat ett litet arf till honom. Ett arf på några tusen kronor.

Kammarskrifvaren blef inte glad, ty det kunde han inte bli numera, han tänkte bara:

Hvilka af mina många fordringsägare skall jag nu betala, det räcker ju ändå inte till alla? Hvad bryr jag mig för resten om allt det där, finge jag bara soiva en natt! Jag måste gå på en restaurang och sätta mig i en vrå och funjera på det här.

Några dagar senare visste hela Klas Järves afdelning om hans tur, och chefen hälsade för en gångs skull rätt vänligt: Men han kunde ändå inte låta bli en liten elakhet:

"Gå nu bara inte och bli sjuk igen, herr Järve!"

Klas Järve, som nu hade haft råd att taga sig ett par månaders ledighet och hvila ut på ett sanatorium, bestämde sig genast för att stanna i tjänsten och inte utebli en enda dag, om han så skulle stupa på kuppen. Men som eleganta kläder göra mycket till utseendet, gick han och beställde sig en ny jaquettekostym hos en af kamraternas skraddare. Själf hade han nu i flera år fått nöja sig med konfektionskläder.

Det var skumt i skraddarens lilla butik, när han tog mått och provade. Och det var skumt i hans eget rum, när skraddarn kom med hans färdiga kostym, så att den sista afgörande pröfningen gick mera på känn. Kammarskrifvaren drack en grogg med skraddarn, så nöjd var han att det besväret var öfver. Men när han några dagar senare skulle bort på en bjudning och tog den nya jaquetten på sig, befanns den komplett omöjlig, för trång i ärmhålen, för vid i midjan och för lång i skörten.

Kammarskrifvaren hörde till de människor, som bli sjuka af att bära illasittande plagg, och han började genast svettas af nervositet. Nu var han tvungen att gå bort i denna jaquette och visste på förhand att hela kvällen var förstörd! Det blef den också, kammarskrifvaren sade inte ett ord till en människa, utan satt där olycklig och stum. Kamraten, som var hans värd såg stött ut och en misstämning spred sig öfver hela sällskapet.

Nu följde en pröfvande tid för den grubblande kammarskrifvaren.

Att den nya jaquetten inte skulle kunna ändras, tog han för gifvet, ett sådant plagg skall skäras till i ett enda genialiskt snitt, och måste vara bra med detsamma. Han beslöt att hänga undan plagget i sin garderob och glömma det. Men samvetet naggade honom för att han kastat bort så mycket pengar i onödan. I dessa hårda tider, när nöden var så stor bland folket. Hur hade han inte själf ondgjort sig öfver alla lyxkvinnor, som i större antal än någonsin syntes ute på gatorna, irasande i sidan, böljande af pälsverk och sväfvande på syndigt dyra skodon. Om han bara kunnat resa bort från alltsammans, bort till skogarna, där man inte behöfde några jaquettekostymer! Men då skulle man säga uppe i verket, att nu festade han riktigt om på arivet. Det stackars arivet, som strax var slut, så som han stoppat i alla hål, han orkat komma ihåg i sin tristesse!

Nej, han måste stanna där han var. Ingen rast, ingen ro. Om bara kriget kommit till hans land, så skulle han för le beau reste ha köpt sig sol-

SCEN UR ANDRA AKTEN:
Fr. h. mr Wu (hr Carl Barcklind)
mrs Gregory (fru V. Hansson) och W.
Gregory (herr Sandborg).

sig något ifråga om bloddrypande sensation är skådespelet dock så habiljt gjordt, att det, liksom på sin tid det närbesläktade "Tai-fun", är njutbart äfven för en mera granntyckt publik. Premiären, vid hvilken hufvudrollerna kreerades af så segeryana förmågor som hr Barcklind, fru Valborg Hansson och fröken Borgström blef, äfven om kritiken ställde sig kyligt afvisande, en fullständig publik-succés.

Den gångna veckan har bjudit på ett teaterevenemang, som i hög grad intresserat det operettälskande Stockholm. Direktör Ranft presenterade nämligen förliden tisdag som debutant på Oscarsteaterns tilja sin egen dotter, fröken Kaisa Ranft. Debuten skedde i Suppés vackra operett "Afrikaresan", och i en af dess kvinnliga hufvudroller, Titania Fanfani. Det var tydligt att det första framträd-

"Mr Wu", Vernons och Owens skådespel, hvilket väckt åtskilligt uppseende på de utländska scenen, där det tidigare framförts, hade den 15 febr. sin uppremiär på Stora teatern i Göteborg. Stycket är byggdt på en raspsykologisk konflikt mellan Östern och Västern, här representerade af en kinesisk mandarin och dotter å ena sidan samt en engelsman och hans familj å den andra. Ehuru de båda författarne icke nekat

Foto. Jøger, Stilm.
Kläd: Bengt Stjuveparre
FRÖKEN KAISA RANFT, dotter till direktör och fru Albert Ranft, debuterar i "Afrikaresan" å Oscarsteatern.

dandet föregåtts af en omsorgsfull skolning af den lilla men klängsköna stämman och äfven i den dramatiska framställningen röjdes inte blott teaterblodet utan äfven en del

datkläder och gått ut som frivillig. Men här stod allt stilla som vanligt, tråkiga ämbetsverk, fulla guldkrogar och tomma fickor — utom för jobbarna!

Viljelös gick kammarskrifvaren ut på restaurang hvar afton, tog alltid någon med sig för att slippa sina malande tankar. Men jaquetten släppte honom inte.

Det myllrade af jaquetter på alla lokaler, Klas Järve kunde inte se hvarken framåt eller åt sidorna förrän där dök upp en jaquette i vimlet. Det värsta var, att han måste syna dem alla i sömmarna, om snittet var bättre eller sämre än på hans. Och som han tyckte sig se, att de allra flesta sutto elegantare än hans, gick det gång på gång ett svärd genom hans själ. Då försökte han blunda, men plötsligt kom han på sig själf med nya jämförelser.

Efter fotografi.
Kläd: Bengt Stjuveparre
NANG PING (fröken Hilda Borgström) och den unge Gregory (herr Hjorth).

studier. Apparitionen var ståtlig och debuten får i det hela anses lyckad äfven om ett fel i diktionen inverkade störande på tal och sång.

Om detta fortsätter, tar mina nerver slut förr än mina sista pengar, tänkte han och blundade igen.

Den nya jaquetten hade blifvit Klas Järves förbannelse.

En dag beslöt han att försöka sälja den och dök in i sin garderob för att ta fram plagget. Då fick han i den skälfvande handen sin gamla jaquette, jaquetten, i hvilken han sört sin lille son. Den hade han glömt aldeles, nu betraktade han den med ett nytt stygn af vemod genom själen. Den ja! Det var en gång en jaquette, det! Sydd af en riktig svartskräddare också och inte en sån där!

Han spratt till, och en rodnad gick öfver hans bleka drag. Den fordringsägaren hade han ju aldeles glömt! Nu var han död, svartskräddaren,

Forts. å sid. 350.

BILOLYCKAN VID GÖTEBORG.

H. 8 Da GÖTEBORGSFOTOGRAF

i. t. h. h. Elmyr SJÖVERGARRA

OLYCKSPLETSEN. Bilen kom fram vägen på hitsidan af byggnaden t. v. och kunde sålunda ej se bansträckan eller det därpå just framrusande tåget. Grindarne stodo af tillfällig anledning öppna och tåget signalerade ej. — Lokomotivets snöplog högg fatt i bilen som samtidigt kommit upp på linjen, krossade den och släpade resterna 20 meter eller hela den sträcka som å bilden utmärkes af den vid olyckan bortsopade snön från vägförvägningen och till X, där den öfverlevande passageraren återfanrs. Text å sid. 348.

Gymnastikdirektören fröken VIRA LJUNGBERG, vid bilolyckan dödligt skadad och senare afliden

HRR FOTOGRAFER uppmanas att vid insändande af bilder till HVAR 8 DAG icke uraktlåta utsättande af tydligt firmamn och adress å respektive fotografier. Endast då angifves fotografjen.

INVIGNINGEN AF DEN NYA BANDELEN TROLLHÄTTAN—NOSSEBRO. Öfverst: Landshöfdingen friherre Fabian De Geer förklarar bandelen öppnad för allmän trafik, vid invigningstågets ankomst till Trollhättan den 16 februari. (Foto. Lindhe, Trollhättan). Nederst: Invigningståget vid Nossebro station. Text å sid. 347.

SVERIGES PORT ÅT VÄSTER: GÖTEBORGS HAMN UNDER VÄRLDSKRIGET.

H. S. DA GÖTEBORGSFOTOGRAF.

PARTI AF GÖTEBORGS HAMN.

Klodd: Kem. A.-B. Bengt Stjernesparre, Stålm-Göte

Under de första veckorna efter krigsutbrottet rådde en underlig stillhet i Göteborgs hamn. Alla främmande ångare hade gett sig af, hvar och en hem till sitt. Några segelfartyg, som inte vågade sig ut bland minorna, voro de enda utländska båtarna i hamnen. Men tomt var där inte för det. Vid kajerna lågo fartygen visserligen glest, men ute på flacket voro ångarna förankrade parvis i

en lång rad, som räckte ända ut till Klippan. Så godt som hela den göteborgska handelsflottan hade efter hand kommit hem.

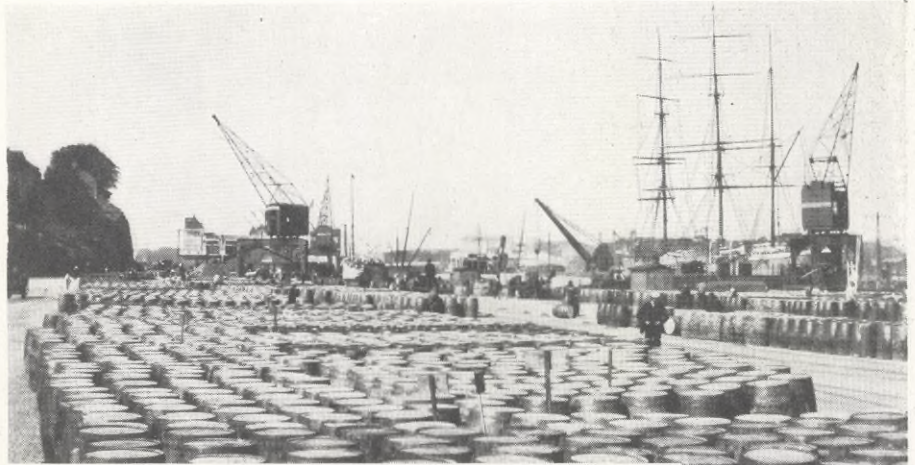
Men ändå var det dött och stilla där nere vid hamnen. Inget lif och ingen rörelse på kajer och däck. Fartygen hade i allmänhet "lagt upp" tills vidare. Besättningarna hade i många fall mönstrat af och stufveriarbetarna gingo i stor utsträckning arbetslösa.

STORT KAFFEPARTI, som måste kampas under bar himmel, enär varuskjulen äro fyllda från golf till tak.

Redarne afvaktade händelsernas utveckling. De ville se, hur pass stora riskerna skulle komma att te sig.

Snart blef det klart, att förhållandena inte voro så omöjliga för sjöfarten, som man i första taget trott. Riskförsäkringsrågan ordnades af regeringen, och så började fartygen släppas iväg igen.

VAROR UPPSTAPLADE I HÖJD MED VARUSKJULENS TAKÅSAR.

EN LAST MASKIN-OLJA PÅ KAJEN.

lunda skedde med en mängd annat gods, som förr brukat utseppas från hamnarna vid Östersjön, men som tyskarne nu lade vantarne på, om det sändes den vägen. Dessutom tog en massa transitogods på Ryssland och Tyskland, som förr gått öfver andra hamnar eller direkt, vägen öfver Göteborg. Så vräktes en tid enorma mängder af bomull, fullkomliga jätteberg af bomull, in häröfver.

Minfaran visade sig dessbättre mindre fruktansvärd, än man inbillade sig. Ett och annat fartyg blef ju de fördärbringande tingestarnes offer, men med vidtagande af en del försiktighetsåtgärder visade sig de allra flesta kunna klara sig.

Så blef det åter lif och rörelse i Göteborgs hamn. Främmande färger blevo åter synliga. Mäst de norska och danska. Men äfven Englands, Tysklands och Förenta Staternas dukar fladdrade där nu alltemellanåt. Trafiken ökades oupphörligt. Snart nog kunde man konstatera, att den i omfång motsvarade den normala. Men det stannade inte vid det. Ökningen af trafiken fortsatte. Slutligen blef det alldeles för mycket af det goda.

Tyskarne togo sig före att kapa trälasterna från östersjöhamnarna, innan de hunno ut genom Öresund. Då började trävarorna från ostkusten söka sig andra vägar. Stora massor skickades på järnväg till Göteborg för att där utseppas. Samma-

Detta var mer än Göteborg stod rustadt för. Fast den nyss färdiga massgodshamnen vid Sannegården jämväl stod till buds, förslogo hvarken kajplatser, lyftkranar, varuskjul eller järnvägsspår.

Ängare kunde få ligga flera veckor ute på flacket, innan plats stod till att få vid kajen. Man visste ibland inte vart man skulle göra af allt godset, som lossades, och omöjligt var ibland att komma intill med det som skulle lastas. Varor af alla slag, framför allt bomullsbalar, lågo uppstaplade öfverallt på kajerna och på områdena därinnanför. Bomullsbalarna började till slut t. o. m. inkräkta på gatorna utefter kanalerna inåt staden. Och hamnbanorna voro tidtals fullkomligt blockerade, så att trafiken där måste afbrytas.

Denna oerhörda pårestning af Göteborgs hamn gaf dock efter någon tid med sig något. De af regeringen utfärdade exportförbuden omintetgjorde en god del af transitotrafiken. Och skärpningen

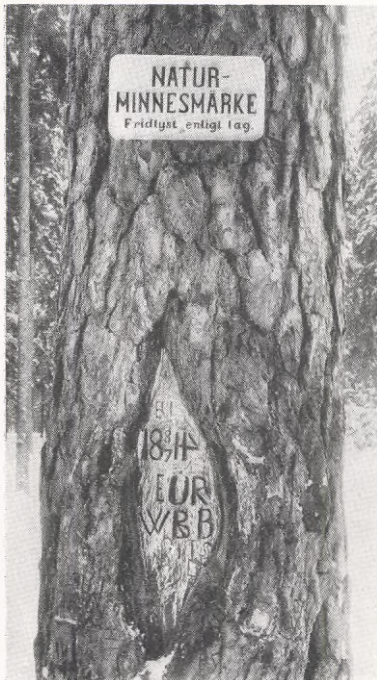

Foto Malm, Charlottenberg.
INSKRIFTIONER Å DET SKYDDADE TRÄDET.

År 1814, under Carl Johans fälttåg mot Norge låg på sommaren, en del af hans armé lägrad strax väster om den plats där Charlottenbergs järnvägsstation nu ligger, i en herrlig skogskant. En del af denna skog är Eda kyrkskog, den s. k. "Tallmon". Ännu för några få år sedan kunde man där räkna tältbottnarna och gå tältgatorna fram. Just där står nu en gammal rese, 28 meter i höjd och 2 meter om midjan. Se här fotografien af den gamle.

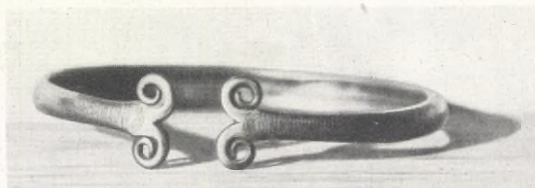
Det gamla trädet som i dagarna blifvit fridlyst såsom naturminnesmärke, står c:a 1 km. från Charlottenberg. Inskriptionen, som synes vara gjord med van hand, skall hafva utförts af 2:ne fänrikar i Carl Johans armé.

Man får nu hoppaa, att trädet skall vara värnadt från åverkan af nutidens unga släkte.

Foto Malm, Charlottenberg.
TALLEN (X) I SIN OMGIFNING.

På *Sturkö*, en af öarna i Blekinge östra skärgård, har nyligen gjorts en del värdefulla fynd från bronsåldern. Den 5 febr. påträffade man sålunda vid gräning i marken två bronssvärd, af hvilka det ena var särskildt vackert och värdefullt. Helt nära samma fyndplats fann man några dagar senare en präktig arming af guld. — *Sturkö* hör till den på forn-

Amatörfoto. W. Anderson, Karlskrona. Källa: Bengt Sjöfors—
GULD-ARMRING FRÅN BRONSÅLDERN, nyligen funnen å *Sturkö* i Östra Blekinge skärgård.

minnen rikaste delen af blekingska skärgården och redan tidigare hafva vackra fornfynd gjorts därstädes. Det hittills märkligaste ägde rum vid senaste sekelskiftet, då man vid ålfiske utanför stranden hämtade upp från botten ett svärdfäste af guld med däri inlagda granatskifvor.

--- BLIF ---
MEDARBETARE
I HVAR 8 DAG.

af den engelska kontrollen har nog också verkat i någon mån hämmande på trafiken. Men den är fortfarande af långt större omfattning än före kriget. Det råder alltså stor trängsel i hamnen — hvarom våra bilder ju bära ett värtaligt vittnesbörd. Hamnmyndigheterna, staden och järnvägarerna ha dock nu hunnit vidta en hel del åtgärder för underlättande af trafiken. Ännu återstår likvisst mycket att göra i den vägen.

Göteborgarne ha ögonen öppna för de chanser, deras hamn äger, att dra till sig en god del af den ökade trafik på de skandinaviska länderna, som är att förvänta efter kriget. Den under byggnad varande centralhamnen, som det är meningen att göra till frihamn, blir inte färdig på åtskilliga år ännu. Men planer äro å bane att för de närmaste årens behof anordna en provisorisk frihamn i Sannegårdshamnen. Framställning härom göres i

dagarna hos k. m:t. Dessutom ha stadsfullmäktige beslutat en utredning rörande inrättande af ett frilager.

Till bild å sid. 344.

Trollhättan—Nossebro järnväg, hvilken som tvärbana förbinder Göteborg—Vestergötlands järnväg med Bergslagsbanan, fick den 16 febr. sin högtidliga invigning i närvaro af bl. a. landshöfding De Geer, Mariestad, stadsfullmäktiges i Trollhättan ordförande ingenjör H. Nydavist, trafikchefen major Nyström, landssekreteraren Jacobsson i Venersborg, stadsfullmäktiges i Göteborg ordförande, grosshandlande A. Carlander m. fl. Invigningståget möttes vid sin ankomst till de olika stationerna af deputationer anförda af resp. kommunalstämmors ordförande, hvilka tolkade ortsbefolkningens glädje öfver den nya kommunikationsledens öppnande. Talen besvarades af landshöfding De Geer.

Bland de många, som varit verksamma för den nu öppnade bandelens tillkomst, men hvilkas personer icke kommit att på något mera framträdande sätt synas kan nämnas förre stationsinspektoren *Birjer Frennberg*, hvilken kanske varit den som först undfick tanken på Nossebrobanan och sedan oförtrutet genom tal och skrift gifvit spridning åt intresset för anläggningen.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.
JONKHEER D:R W. H. DE BEAUFORT,
Hollands nye t. f. chargé d'affaires vid Svenska Hofvet.

Den svensk-amerikanske läkaremissionären dr Emanuel Edman befinner sig i. n. på besök i hufvudstaden under väntan på att freden skall tillåta honom att återvända till den post i italienska kolonien Eritrea i Abessinien. dit han varit utsänd af missions-sällskapet "Bibeltrogna vänner" i Stockholm. men hvarifrån han nu under kriget aflägsnats af de italienska myndigheterna.

Dr Edman har bakom sig en mångårig och resultatrik verksamhet på missionsfältet. Född 1857 i Hvittaryd i Småland, började han vid tjugå års ålder studera vid missionskolan i Stockholm, men flyttade snart öfver till Amerika, där han efter fortsatta studier år 1889 aflade präst- och läkarexamen. Väl rustad för sitt kall gick han samma år ut som missionär till Ostindien och utöfvade på därvarande missionsfält en gagnande organisatorisk verksamhet. År 1903 återvände han till Amerika och verkade nu under en följd af år bland de svenska invandrarna i Wisconsin skogsbygder och i det vestliga Kanada samt upprättade här flera församlingar. År 1910 återböddades dr Edmans eminenta kraft åt det aktiva missionsarbetet med verksamheten förlagd till Kurdistan, och, nu senast, till Abessinien.

Någon som helst rimlig anledning till den italienska utvisningen

har icke förelegat. Dr Edman önskade från Eritrea begåva sig längre in i Abessinien, där en af underkungarne begärt Koloniens styrelse icke blott

Hunnen upp på övergången, såg han emellertid till sin förfäran på endast några få meters afstånd ett annalkande järnvägståg. Han kopplade in högsta hastigheten i hopp att undkomma den öfverhängande dödsfaran men i nästa ögonblick grens bilen af det framrusande lokomotivets snöplogsbil och sprängdes i två delar, hvilka släpades med ett tjugotal meter och därunder fullständigt krossades.

Chauffören och de åkande slungades med spillrorna ut för banvallen, där de omhändertogs af tillskyndande personer, hvarefter de fördes till sjukhus för erhållande af vård. Chauffören undslapp den fruktansvärda katastrofen med endast lättare kontusioner. Af de båda passagerarna var fru Gillner allvarligt, men dock ei lifsfarligt skadad, medan däremot fröken Ljungberg erhållit så svåra skador, att hon efter några timmar och utan att hafva återfått medvetandet afled.

Det förhör, som med anledning af det timmade händelsens, hafva gifvit vid handen, att en ren olycksbändelse förelegat.

Den under så uppskakande förhållanden bortgångna fröken Vira Ljungberg var en dam i inemot 40-årsåldern och bördig från Eskilstuna. Själ en högt skattad kapacitet på sjukgymnastikens område åtnjöt hon stor popularitet i egenskap af innehafvarinna af Göteborgs frisk och sjukgymnastikinstitut.

Till bild å sid. 344.

En fruktansvärd bilolycka inträffade den 17 februari i Krokslätt strax utanför Göteborg. En chaufför Persson, förande en hyrverksbil, kom körande en byväg upp mot disponent G. Leksells villa och medförde därvid som passagerare fru Johan Gillner och gymnastikdirektören fröken Vira Ljungberg, hvilka skulle aflägga ett besök hos fru Leksell. För att komma fram till sitt mål hade bilen att passera en till villan höande privat övergång till Västkustbanan. Grindarne stodo öppna, hvilket chauffören, som på grund af närstående bygnader icke kunde öfverblicka banan, tog som en anvisning, att något tåg ej vore i annalkande, hvarför han fortsatte färdens.

Efter fotografi.
Klöhn: Bengt Skjerveparre.
GREFVINNAN ELLA TAUBE, maka till svenske ministern i Berlin, har nyligen tilldelats Tyska Röda Kors-medaljen af 1:a klass.

Foto Rahm, Stockholm.

Klöhn: Bengt Skjerveparre.

LÄKARE-MISSIONÄREN, D:R EMANUEL EDMAN, född i Sverige, numera naturaliserad amerikanare, men utsänd som missionär till Abessinien af ett svenskt missionsällskap. Har nyligen af italienska myndigheter och utan någon rimlig anledning utvisats och dagarne ankommit till Stockholm.

H. 8. D:s prenumranter i Stockholm

bekämda vid prenumeration hänvända sig till Bokhandeln eller till Hvar 8 Dags distribution, Apelbergsgatan 58 B, då tidningen frött hemläsas.

Rikst. Norrm. 8573. Allm. tel. 20968.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

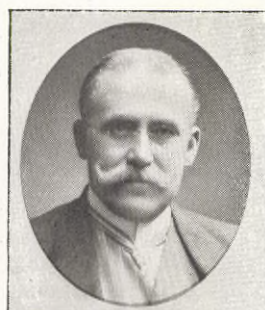
H. J. H. STRÖMFELT.
Friherre. F. d. Öfverste. Stock-
holm. — 80 år 24 Febr.*

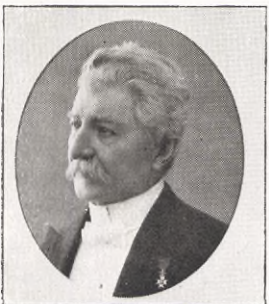
L. T. STIERNSTEDT.
Friherre. F. d. Öfverstelöjtnant.
Stockholm. 70 år 25 Febr.*

P. ORRE.
V. Häradshöfding. — Stockholm.
65 år 25 Febr.*

C. F. T. VOUGT.
Kansliråd. — Stockholm.
55 år 27 Febr.*

J. A. T. BORGSTRÖM.
Apotekare. — Karlskrona.
75 år 27 Febr.*

N. P. NORDSTRÖM.
Grosshandlande. — Karlskrona.
70 år 25 Febr.*

A. P. HEDMAN.
Grosshandlande. — Lund.
70 år 8 Febr.*

J. WENNBERG.
Grosshandlande. — Mariannelund.
65 år 8 Febr.

A. F. LILJEHOLM †.
F. d. Öfverlärare. — Göteborg.
F. 44. † 18 Febr.*

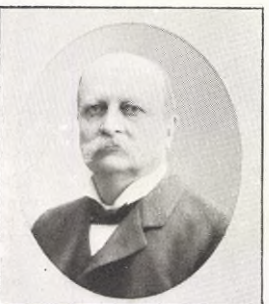
T. HOFER †.
F. d. Operasångare. — Stockholm.
F. 47. † 13 Febr.*

E. A. MATHSON †.
Sjökapten. — Stockholm.
F. 47. 15 Febr.*

C. A. SÖDERMAN †.
Regissör. — Stockholm.
F. 60. † 15 Febr.*

C. L. EKLUND †.
Grosshandlande. — Örebro.
F. 46. † 8 Febr.

K. E. WESSLAU †.
Handlande. — Göteborg.
F. 47. † 13 Febr.

S. G. SVENSON †.
Byggmäst. Arkitekt. — Karlshamn.
F. 48. † 15 Febr.*

R. R. HAMILTON †.
Grefve. Godsförvalt. — Ovesholm.
F. 80. † 14 Febr.

* Data å nästa sida.

(TILLHÖR VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

HARALD STRÖMPFELT. U-löjtn. v. Söderm. reg. 54, öfv. löjtn. 86, öfverste i armén o. afsk. 93. Inneh. Tärnö fideikommiss o. eger flera egend. i Söderm. län.

THEODOR STERNSTEDT. U-löjtn v. Upl. inf.-reg. 72, öfv.-löjtn. 01—03, afsk. fr. res. 3. Befälh. i Stockh., södra landst.-omr. 07—13. Eger o. a.-b. egend. Stora Sunnersta i Ups.-län 74—07. Led. af Upsala läns hushålln.-sällsk. förvaltn.-utsk. 86—07, sistn. år sällsk. hedersled. På sin tid ordf. i komm.-st., vägstyr., tingshusstyr.; dir.-led. i Ups. läns brandst.-bol. Revis. i Riksbankens afd.-kontor i Upsala 04—07. Efter försälj. af egend. bosatt i huvudstaden.

PEHR ORRE. Stud.-ex. 71, hoir.-ex. 78, v. hfd. 84, omb.-man i Östg. hyp.-fören. o. sekr. i landstinget 84, and. 89. Led. af stadsfullm. i Linköping 86, dess ordf. 04; ordf. i fattigv.-styr. 84—91. På sin tid led. af centr.-styr. i Österg. ensk. bank, af styra. f. Sparb. Lifr. o. kap.-försäkr.-anst.; ordf. o. verkst. dir. i N. Östergöt. jernv.-a.-b. 99—08; Stat. jernv. jurid. omb. 92—05 å linj. Sthlm.—Nässjö o. Katrineh.—Alfvesta; ålgick på grund af sjukdom från samtl. öfvannämnda betalt. o. år sedan 12 bosatt i huvudstaden.

CARL FREDRIK VOUGT. Stud.-ex. 79, jur. utr. kand. 87, v. hfd. 89, aman. i eckles.-dep. s. å., tf. 98 o. ord. kanslisekr. 03, tf byråchef 09, kansliråd 10. Stadsfullm. i Djursholm sedan 14, led. af dir. f. alm. barnhuset sedan 14. Tj.-man i F. o. A. Komm. kansli sedan 91, 1e not. i F. K. sedan 05. Ordf. i nmd. f. stat. journ. stip. sedan 12.

AXEL BORGSTRÖM. Apotek.-ex. 65, inneh. af apotek. Göta Lejon i Karlskrona sedan 73. Led. af Centralstyr. i Sv. apotek. förb. led. af styr. f. a.-b. Blek. bank sedan 87, Karlskr.—Vexjö jernv. a.-b. sedan 1900, Lifränto o. kap. försäkr. sedan 02; en af stift. af o. på sin tid ordf. i styr. i Karlskrona fiskerifören. o. Blek. läns fiskeriförsäkr.-bolag. Jemte staden donator af Karlskrona enkehus hvilket bär namnet "J. A. Borgströms stiftelse". Mångårig led. af stadsfullm. Tidigare led. af helsov. nmd. o. tax. nmd. Initiativtag. t. koloniträdg. i Karlskrona o. ordf. i styr. f. dess fören.

Forts. fr. sid. 343.

som sytt sorgjaquetten, i hvilken han sörjt sitt barn. Sterbhuset hade nog kräft honom på skulden, men han hade ju inte kunnat, inte kunnat. Då. Men nu skulle han kunnat. I fall han kommit i håg i tid. Bättre om han betalt den gamla och fått en ny sydd på samma ställe. Den gamla skickliga tillskäraren var nog kvar.

Kammarskrifvaren lade varsamt ifrån sig det slitna plagget och funderade. Så sade han högt: — Det är den gamle döde svartskräddaren, som har hämnats genom den nya fördärfvade jaquetten!

Så nervös hade Klas Järve blifvit, att han trodde på sin bisarra ingifvelse.

Några dagar senare gick han beslutsamt upp till sterbhuset för att göra en afbetalning på skulden för sorgjaquetten.

Den gamle skicklige tillskäraren var kvar i sterbhusets tjänst och ordnade allt som om ingenting tråkigt varit.

I tamburen mötte kammarskrifvaren, när han skulle gå, en lång vacker mörk flicka, hvars smala bleka ansikte icke skulle ha misspdyts af en frälsningssoldats hatt. Hon var den framlidne och ganska täta svartskräddarens enda barn.

För hennes skull glömde kammarskrifvaren Klas Järve, denne annars så ohjälplige drömmare och grubblare, snart sin fördärfvade jaquette, som för öfrigt inom kort af den gamle tillskäraren ändrades till ett underverk af elegans.

Numera är det ingen, som vågar komma med insinuationer uppe i verket, om kammarskrifvare Järve skulle sitta och stirra ut i rymden någon gång. Ty man vet ju, att han bara då tänker på sin vackra unga fru, den förmögne svartskräddarens dotter.

Möjligen på sin befordran, som ju inte kan vara långt borta, när man är så smärt och tar sig så bra ut i jaquette som Klas Järve.

VÄRLDSKRIGET.

Under veckan 13—20 febr. trädde med dramatisk plötslighet en dittills nästan bortglömd krigsteater i förgrunden. Den *transkaukasiska* och nordpersiska fronten, som länge fört en obemärkt tillvaro, blef på en gång aktuell och lade beslag på uppmärksamheten i kanske än högre grad än den tyska offensiven på västfronten.

Med en aldeles förvånande snabbhet har den ryska kaukasiska armén, som ännu för en vecka sedan hade att kämpa med turkiska trupper på ryskt territorium, brutit fram på hela fronten mel-

NILS NORDSTRÖM. Farm stur. ex. 68; etabl. 76 vinhandelsfirman N. Nordström, en inom sin branch betydande och ansedd affär. Led. af stadsfullm. sed. 91, v. ordf. 09, ordf. 16. Led. af drätselkamm. sedan 88, dess ordf. sed. 01; ordf. i renhålln. o. i slakthusstyr. v. ordf. i lasaretsstyr. Led. af styr. f. Smål. ensk. banks afd.-kontor, Sparb. o. f. Blek. kustbana.

PETTER HEDMAN. Handlande i Lund sedan 73. Led. af stadsfullmäktige 87—06, af drätselkamm. 86—90, af fattigv. styr. 78—86; led. af sparb. styr. sedan 94, led. af styr. f. Sydsv. kred. a.-b. afd. kontor sedan 96 samt dess v. ordf. sedan 06; led. af lasaretsdir. sedan 07. ordf. i komm. f. Skån. städ. brandst. fören. o. inneh. dess guldméd.

FREDRIK LILJEHOLM †. Folkskollär.-ex. 71, lär. i Göteborgs folkskolor s. å., lär. v. Göteborg. sem. f. småskollär. 84—87, öfverlärare 92—93 o. 04—09. Ordf. i Göteborgs skollären, led. af kyrkoråd. o. tax.-nmd. lärobokstörf. Led. af Riksd. A. K. 88—02, led. af utsk. 90, suppl. i konstit.-utsk. 91—99, led. af sistn. utsk. 1900—02.

THEODOR HOFER †. F. i Trier, deltog i kriget 70—71 o. erhöill dertill krigsméd. Engagerades v. Nya teatern i Helsingborg o. debuterade å Operan i Stockholm som Plunkett i Martha 96 samt uppträdde der o. å ett antal utländska operascener.

E. A. MATHSON †. Efter afsl. sjökaptensex. styrman o. befälh. å olika svenska ångare, senast h. Rederi a.-b. Svea till 12. Inneh. Emery-medaljen samt med. f. beröml. gerningar efter upprepade räddningsbragder v. drunkskiaror.

CARL AUGUST SÖDERMAN †. Son t. den berömde tonsättaren Aug. Söderman; egnade sig först åt musikhandeln men öfverg. till operan o. debuterade med framgång å K. Teatern 85. Kvarstad v. operan t. 10 o. utförde under denna tid ett stort antal roller samt biträd. tillfälligtvis ss. regissör. Sed. 10 anst. v. de Raifiska teatrarne ss. regissör.

SVANTE SVENSON †. Byggnästare o. arkitekt i Karlshamn. Led. af stadsfullmäkt. o. byggn. nmd. samt af 1:sta arméfördeln. kasernbyggnads-kommittén.

lan Svarta hafvet och Wansjön, riktande stöten af sin huvudmassa mot turkarnes enda betydande bålverk mot öster, fästningen *Erzerum*. En rysk rapport af den 14 meddelade, att ett af fortens sprängts i luften och därefter besatts af trupperna. Redan följande dag hade icke mindre än nio af fortens fallit i ryssarnes händer. Och den 17 ingick underrättelse om, att *Erzerum efter fem dagars strider gifvit sig åt ryssarne*.

Då platsen har en stor strategisk betydelse såsom operationsbas för turkarnes tidigare offensiver mot Kaukasusgränsen och tillika såsom nyckel till den viktiga Eufratdalen kan denna ryska seger tänkas komma att få ett vidsträckt inflytande på hela det militära läget i främre Asien. Oafsedt det byte som genom fästningens eröfring fallit i ryssarnes händer har händelsen sin egentliga betydelse däruti, att de turkisk-arabiska styrkor, som hota den *engelska expeditionen i Mesopotamien* och i Irak Arabi själfva råka i en fatal situation därigenom att deras förbindelsevägar mähända inom kort spärrias af ryssarne. Härefter skulle kunna tänkas en koncentrisk kombinerad rörelse af ryssar och engelska trupper i riktning mot Syrien och Konstantinopel. Den moraliska verkan af en sådan händelsernas utveckling komme utan tvifvel att bli mycket stor.

Underrättelserna från *Balkan* ha varit af föga märkligt innehåll. Under det läget kring *Saloniki* förr skildrats, som om centralmakterna när som helst kunde börja en stor offensiv mot de allierade, börja meddelandena nu låta, som om det vore fransmän och engelsmän, som omsider tänkte gå till angrepp på denna front. I *Albanien* ha *österrikarne* långsamt trängt närmare *Durazzo*, hvilken stad dock ännu icke eröfrats, samtidigt som de längre söderut opererande *bulgarerna* småningom närma sig italienarnes bas *Valona*. — På italienska fronten har veckan förlutit på vanligt sätt.

I *väster* ha tyskarne af åtskilligt att döma en stor offensiv under förberedelse. Hvarje dag ha stötar riktats mot olika delar af den fransk-engelska fronten, än i Flandern, än i Artois, än söder om Somme, i Champagne, Lothringen och Elsass. På ett par ställen ha tyskarne med sina angrepp uppnått terrängvinster: så togo de S.O. om *Ypres* en skyttegrafsträcka på ca 800 m. från *engelsmännen*, längre söderut vid *Vimy* resulterade ett angrepp i en liknande framgång och slutligen lyckades tyskarne taga i besittning några franska skyttegrafvar *N.V. om Tahure* i Champagne

Efter fotografi.

Klöd: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre, Sthlm.—Og

FRANSK-ENGELSKA TRUPPER UPPSTÄLLDA INFÖR BEFÄLHAFVANDE GENERALEN I OCH FÖR UTDELANDE AF UTMÄRKELSER FÖR TAPPERHET.

samt en mindre ställning i *Ober-Elsass*. *Fransmännen* kommo vid ett par tillfällen i besittning af tyska ställningar *söder om Somme* och hade för öfrigt några smärre vinster på olika punkter af fronten. Enligt privata meddelanden sägas *striderna i Flandern* ha präglats af den allra största våldsamt. Enligt franska uppgifter skulle tyskarne f. n. ha 3 millioner man i beredskap för aktion på västfronten.

för franska marinen, i det ett äldre fartyg af kryssaretyp, "*Amiral Charner*", den 8 febr. sänktes af en u-båt utanför syriska kusten, dels en förlust för engelska flottan, i det den lilla kryssaren "*Arctusa*" gått på en mina på Englands ostkust och sjunkit. Vid den franska kryssarens torpedering omkom så godt som hela besättningen. Af "*Arctusa*" manskap räddades däremot alla utom ett tiotal man.

Efter fotografi.

Klöd: Bengt Sjöversparre.

SERBISK FLICKSOLDÄT.

På *ostfronten* har artilleristisk verksamhet utvecklats af tyskarne på Riga—Dünaburgsnittet, under det ryssarne fortsatt sin aktivitet på den galiziska och bessarabiskafronten. Någon nämnvärd förändring af situationen har ej inträffat. Från *sjökriget* är att anteckna dels en förlust

Till vidst. bild.

Den unga flickan, 18 år gammal, har under två år som soldat tillhört serbiska armén i hvilken hon nu är sergeant. —

Hon sårades svårt under striderna mot österrikarne förra året och har legat under sjukvård tills nu, då hon ånyo inträdt i serbiska armén och befinner sig i Saloniki.

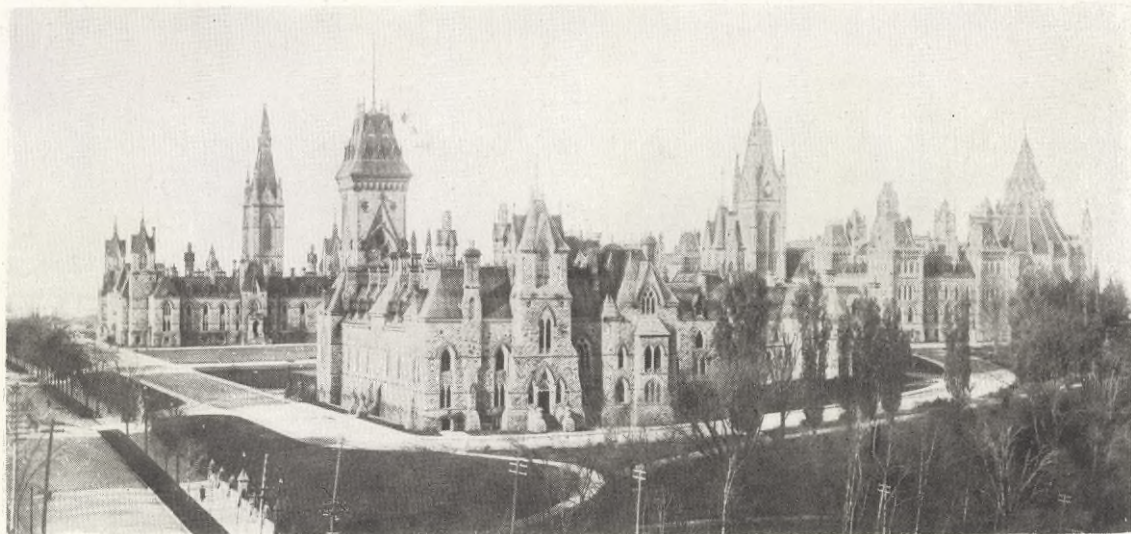

Efter fotografi.

Klöd: Bengt Sjöversparre.

FRANSK UTKIK i första skyttegrafnlinien i Argonnerna.

Efter fotografier.

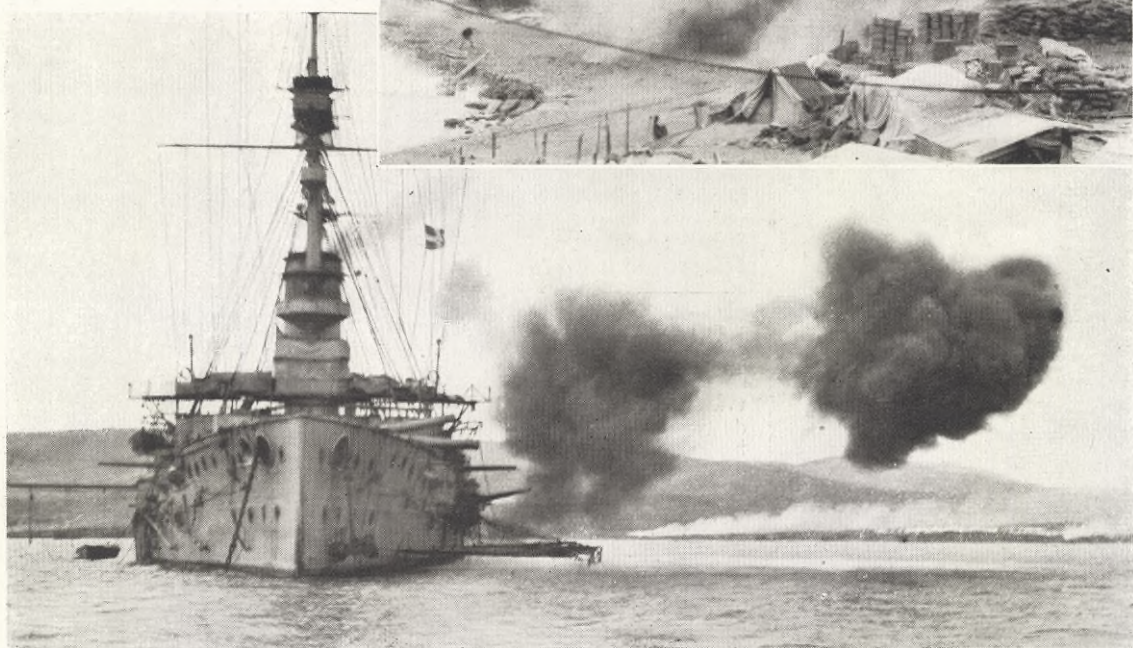
VY ÖFVER DET STÅTLIGA PARLAMENTSBYGGNADSKOMPLEXET I OTTAWA.

Kliche: Amos Sjöström.

Parlamentsbyggnaden i Ottawa, Kanada, härjades den 3 febr. af en häftig våldeld, hvilken anställde en ofantlig skada. Medlemmar af regering och parlament lyckades rädda sig, men sju andra personer funno sin död i lågorna. Hur elden uppkommit har icke kunnat klarläggas.

INNEHÅLL. Dr Theofron Munktell (biografi och helsidesporträtt.) — Konung Gustaf. — Hertigen af Västergötland 55 år. — Världskriget. — Bilder till dagskrönikan. — Veckans porträttgalleri. — Jaquetten. Ber. af Hugo Öberg.

Efter fotografier.

TVÅ MÄRKLIGA BILDER FRÅN UTRYMMANDET AF LÄGREN VID DARDANELLERNÄ.

Öfverst: EN TURKISK AFSKEDSHELSNING. — Nederst: ENGELSKA SLAGSKEPPET "CORNWALLIS", det sista som lemnade Suvlaviken, skickar några sista skott mot turkarna i bergen. — Observera de brinnande provisionsförråden i det öfvergijna antända engelska lägret. —

Kliche: Amos Sjöström.

Ljsertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller oivkorligt förbud.